

دختران یاد دختر خوانده‌های پیامبر ﷺ!؟

علامه سید جعفر مرتضی عاملی

مترجمان: دکتر سید مهدی نوری کیدقانی

(عضو هیئت علمی دانشگاه حکیم سبزواری)

معصومه احدی

دختران یا دخترخوانده‌های پیامبر ﷺ

علامه سید جعفر مرتضی عاملی

مترجمان: دکتر سید مهدی نوری کیزقانی، معصومه احدی

ویراستار: فرید مسعودی

انتشارات دلیل ما

چاپ اول: بهار ۱۳۹۴

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

لیتوگرافی: پرتو شمس

چاپ: نگارش

قیمت: ۳۵۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۳۹۷-۹۲۹-۴

تلفن و نمابر: ۰۲۱-۳۷۷۳۳۴۱۳-۳۷۷۴۴۹۸۸ (+۹۸۲۵)

آدرس: قم، خیابان معلم، مجتمع ناشران

طبقه ششم، واحد ۶۱۲ و ۶۱۳

www.Dalilema.ir

Dalilema@yahoo.com

انتشارات دلیل ما

مراکز پخش:

- ۱) قم، انتهای خیابان صفائیه، بعد از کوچه شماره ۳۹، پلاک ۷۵۹، طبقه دوم، فروشگاه دلیل ما، تلفن ۳۷۷۳۷۰۱۱ - ۳۷۷۳۷۰۰۱
- ۲) تهران، خ انقلاب، خ فخررازی، فروشگاه دلیل ما، پلاک ۶۱، تلفن ۶۶۴۶۴۱۴۱
- ۳) مشهد، چهارراه شهداء، ضلع شمالی باغ نادری، کوچه شهید خوراکیان، مجتمع تجاری گنجینه کتاب، طبقه اول، فروشگاه دلیل ما، تلفن ۳۲۲۳۷۱۱۳ - ۵

سرشناسه: عاملی، جعفر مرتضی، ۱۹۴۴ - م.

Amili, Jafar Murtada

عنوان قراردادی: بنات النبی صلی الله علیه و آله و سلم، ام ربانیه. فارسی

عنوان و نام پدیدآور: دختران یا دخترخوانده‌های پیامبر صلی الله علیه و آله و سلم، ام ربانیه. فارسی

مترجمان: سید مهدی نوری کیزقانی، معصومه احدی، ویراستار: فرید مسعودی.

مشخصات نشر: تهران: دلیل ما، ۱۳۹۳.

مشخصات ظاهری: ۸۴ ص.

شابک: 978 - 964 - 397 - 929 - 4

وضعیت فهرست نویسی: فیا

موضوع: محمد (ص)، پیامبر اسلام، ۵۳ سال قبل از هجرت - ۱۱ ق. -- دختران

شناسه افزوده: نوری کیزقانی، سید مهدی، ۱۳۶۲ - مترجم

شناسه افزوده: احدی، معصومه، مترجم

رده بندی کنگره: ۱۳۹۳ ۹۰۴۱ ب ۲/ع ۲۷/ BP

شماره رده دیویی: ۲۹۷/۹۳۸

شماره کتابشناسی ملی: ۳۷۲۷۵۶۹

فهرست مطالب

۷	مقدمه
۱۱	فصل اول: نظر شیخ مفید در مورد همسران عثمان
۱۱	گاه شهرت یک مسأله ممکن است انسان را دچار اشتباه کند
۱۲	تفاوت بین اشتباه در عقیده و عقیده اشتباه
۱۴	نظر شیخ مفید در باره دو تن از همسران عثمان
۱۷	فصل دوم: نقد مبانی نظری شیخ مفید در این باره
۱۷	موضع ما
۱۷	عدم ازدواج عثمان با زینب
۱۸	خلاصه بحث
۱۹	ادعای ازدواج پسران ابولهب با رقیه و ام کلثوم
۲۰	رد این ادعا با ادله و شواهد
۲۰	۱. دختران پیامبر پس از اسلام متولد شدند
۲۲	۲. ﴿يَتَّبِعُ أَبِیْ لَهَبٍ وَ تَبٍ﴾
۲۷	فصل سوم: ﴿إِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْأَبْتَرُ﴾
۲۷	نزول سوره کوثر و ارتباط آن با بحث ما
۳۱	شواهدی بر وفات قاسم بعد از نبوت

۳۴	تناقض غیر قابل قبول
۳۷	فصل چهارم: کوچک‌ترین دختر پیامبر ﷺ
۳۹	نظر ما
۴۵	فصل پنجم: مباحثی دیگر
۴۵	خدیجه چه زمانی با رسول‌الله ﷺ ازدواج نمود؟
۴۷	نظر دولابی
۴۷	هجرت فاطمه‌ها!
۴۸	زینب هم دختر پیامبر ﷺ نبود
۴۹	اشتباه دستوری
۵۱	فصل ششم: دلیل دیگر
۵۱	زینب و رقیه دختر خوانده‌های پیامبر ﷺ
۵۳	خدیجه پیش از ازدواج با پیامبر ازدواج نکرده بود
۵۳	شواهد و دلایل
۵۶	هشدار
۵۹	فصل هفتم: علی ؑ تنها داماد پیامبر ﷺ
۶۱	سخن عبدالله بن عمر
۶۵	ضعیف بودن دلیل عبدالله بن عمر در دفاع از عثمان
۶۷	فصل هشتم: مباحث پایانی
۶۷	بهترین راه حل
۶۸	داماد پیامبر اکرم ﷺ
۶۹	راز ازدواج رقیه با عثمان
۷۱	رقیبان حضرت علی ؑ
۷۳	سخن پایانی
۷۴	این نظر ما بود
۷۵	فهرست منابع مؤلف

مقدمه

بسم الله الرحمن الرحيم

والحمد لله رب العالمين، والصلاة والسلام على محمد
و آله الطيبين الطاهرين، و اللعنة على أعدائهم الى قيام يوم الدين

برخی از موضوعات وجود دارند که کمتر مورد تحقیق و بررسی
قرار گرفته، و پژوهشگران کمتر آنها را در پژوهش‌های خود مطرح
نموده‌اند.^(۱) به راستی علت این امر چیست؟

شاید بتوان پاسخ‌ها و توجیهات راضی کننده متعددی برای این مسأله
(کوتاهی از پژوهش) یافت؛ پاسخ‌هایی که هریک از آنها می‌تواند
گروهی را اقناع و توجیه نماید. البته گاه همه اسباب و عللی که در این
پاسخ‌ها و توجیهات نقل می‌شود بدون استثناء صحیح هستند، و این
حقیقتی غیر قابل انکار است و جای تعجب ندارد؛ چرا که این تعدد

پاسخ‌ها بنا به اختلاف دیدگاه‌ها و نظرات و همچنین در راستای اهداف گوناگون و مطابق با انگیزه‌های مختلف به وجود آمده است.

برای روشن شدن مطلب باید گفت ممکن است علت مسأله این باشد که برخی از پژوهشگران معتقدند که طرح چنین اموری فایده و سودی ندارد و این مسائل، مسائلی حاشیه‌ای و متفرقه هستند که در عمل و واقع تأثیر زیادی ندارند.

شاید هم علت چنین تفکری این است که ایشان در مواجهه با این مسائل، نقاط قوت و ضعف آن‌ها را مورد توجه قرار نداده و به این جهت که آن‌ها را از مسلمات می‌پندارند و یا از اموری قلمداد می‌نمایند که به علت عدم وجود اطلاعات کافی، غیرقابل حل هستند. آن‌ها را از حوزه فعالیت‌ها و تلاش‌های علمی خود خارج نموده‌اند.

دلیل فراگیرتر و معروف‌تر دیگر، اعتقاد به این امر است که پرداختن به برخی از موضوعات باعث می‌شود که در وضعیت عمومی جامعه اخلال ایجاد شود؛ چرا که مطرح کردن آن‌ها باعث ایجاد زخم‌های عمیق در کالبد امت اسلامی شده، بذر کینه و اختلاف را در دل آن کاشته و در سست کردن رابطه‌ها و اختلاف افکنی نقشی اساسی دارد.

دلیل دیگری نیز وجود دارد که اگر چه نقش پررنگی در این مسأله دارد، اما تنها عده کمی از آن سخن می‌گویند؛ و آن این است که از سویی، چیزی که بتواند پژوهشگران را به این موضوعات متمایل کرده و در آن‌ها ایجاد انگیزه کند، وجود ندارد، و از سویی دیگر فایده‌ای که بتواند تحمل سختی‌ها و دشواری‌های پرداختن به بحث را برای

پژوهشگر آسان نماید نیز در میان نیست. و بلکه پژوهشگر عملاً خود را در برابر حجمه‌های شدید و سخت گروه‌های کینه‌توز، شرور و تندرو تنها می‌بیند و حس می‌کند پس از مبادرت به این اقدام، دیگر هرگز در زندگی روی آسایش را نخواهد دید. او می‌داند که این گروه‌ها او را بدون مجازات، سالم رها نمی‌کنند و کمترین کاری که در قبال او انجام می‌دهند این است که به او تهمت و افترا بسته و با او دشمنی می‌ورزند؛ البته اگر که او را تکفیر نکنند و فشارها، آزار و اذیت‌ها و محرومیت‌هایی را در حق او روا ندارند!

اما من به نوبه خود می‌گویم که بررسی و طرح موضوعاتی این چنین با همه اختلاف‌هایی که در مورد آن وجود دارد - حتی اگر برخی اینها را مسائلی جزئی و حاشیه‌ای بدانند - در اولویت بوده و سودمندتر از هر بحث دیگری است. جزئی بودن آن‌ها چیزی از حساسیت و اهمیت آن‌ها نمی‌کاهد، به ویژه اگر جزئی از ساختار فکری و عقیدتی باشند، یا در تبیین نگرشی کلی سهمیم باشند که مبتنی بر جزئیاتی است که در مواضع مختلف پراکنده‌اند، یعنی جزئیاتی که برای روشن‌تر شدن و قابل فهم‌تر شدن این نگرش کلی مورد نیازند.

از سوی دیگر، توجه به مصلحت افرادی خاص، به عنوان مصلحت عمومی و به حساب علم و اندیشه، مسأله‌ای است که در شأن پژوهشگران فرهیخته و سفیرانی که خود را در راه خدمت به اسلام و مسلمین وقف نموده‌اند نیست، و نباید حتی به آن فکر کنند یا اجازه بدهند که تأثیری در حرکتشان به سمت اهداف والای انسانی داشته باشد.

و این همان چیزی است که باعث شد تا خوشبینانه بنگریم و این احتمال را نپذیریم که ترس از پیامدهای منفی باعث شده برخی پژوهشگران به سراغ این موضوعات نروند.

ما معتقدیم که ضرورت دارد پیامدهای منفی‌ای که طرح این موضوعات بر سلامت عمومی جامعه و ساختار امت اسلامی - به عنوان یک کل - می‌گذارد سنجیده شود، تا اهم و مهم فعالیت‌ها - البته با توجه به تغییر اوضاع و شرایط - مشخص شود و سپس دیدگاه‌ها بر طبق نتایج به دست آمده ارائه گردد.

اما مسلماً باید بخشی از تلاش‌های فکری و علمی ما، به فضاسازی برای طرح و بررسی موضوعاتی که حساسیت بیشتری دارند اختصاص یابد؛ چرا که این تنها راه پیش روی ملتی است که می‌خواهد امت واحده باشد، امتی که تقوای الهی دارد و تنها خدا را می‌پرستد، نه هوای نفس، مصالح و منافع، و نه هیچ چیز دیگری غیر از خدای متعال. خداوند ما را در راه کسب علم و انجام عمل صالح موفق بدارد و به راه مستقیم هدایت بفرماید.

والحمد لله والصلاة والسلام على محمد وآله الطاهرين

۲۰ رجب ۱۴۱۳ هـ. ق

شهر مقدس قم

جعفر مرتضی‌العاملی